

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K —
1 évre	1 K 80 —	1 évre	3 —
3 évre	3 — 60 —	1 évre	6 —
1 évre	7 — 20 —	1 évre	12 —

Lapkiadó: **Baranyay Lajos.**
Felölts szerkesztő: **Major Mihály.**

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-ter 1.**
Ide küldendő a szerkesztőséget és a kiadóhivatalt érdeklő minden közlemény és előfizetési díj.
Egyes szavak kacsarók: a dohánytörzsdékben.

Egy illuzióval

megint kevesebb. Hej de más-ként reménykedett bele a magyar lélek a méltóságosak szavába. Hej de más zenét álmodott arról, amit az arany-sarkantyuk kipengetnek. Méltóságos és még főlebb, még főlebb nagyurak, de lezuhintottátok a magyart!

Szegény, szegény Tompa Mihály, mit irnál most? Most mit irnál? Szidtaad egykoron a büszke főurt, az erőszakost, a pazart, a garázdát, a ragadozót. De gerincet hittél beleje. Sudaras, jegenyés, görbüetlen gerincet. Hitted, hogy mikor minden meghajolt, mikor a gerinces megcsufolta a csuszó-mászót, akkor „emelt fővel, szilárdul monda ellent. Fölkelt s megállt keményen Kont mögött.” Akkoron legalább negyvenen megálltak Kont mögött. Ma már hét hiányzott hozzá.

Igy van és nem másképen. Szép, tavaszos illuzió halt bele a méltóságosak határozatába. Valamiképen nem is azt reméltük, hogy a méltóságosak segítenek a hazán. Kevesen lehetnek ennyire naivak. A méltóságosak ezt mindig az ó népre hagyták. Mást vártunk. Valami csodát. Azt, hogy a siketek hallanak. Azt, hogy a vakok látnak. Hogy meglátják ennek a népnek tenger nyomorát. Tüdővéaszt, egykét, kivándorlást, galíciai uzsorát, alkoholt, satöbbit, amiket már ununk a világba sirni. Hogy meghallják fogak csikordulását, buzogányos öklök ropogását, új szellők zugását, rabszolgákat emberítő dalok dalolását. Hogy valahogy ész-

reveszik, mi keserit tömegeket a vallástalanságig. Hej, pedig drága a munkásembernek az ő hite; közelebb az Isten a bánya fenekéhez, mint a pezsgőspalackok pukkanó borárhoz. Hiába. A vakok és siketek továbbra is vakok és siketek maradtak.

Node legalább az új nemes-ség méltó a régihez. A véren szerzetek a pénzen vásárlot-takhoz. A közéleti jelesek a sok évi áldásos gazdasági tevékenyekhez. A bankdirektorok az ezerholdasokhoz. Különb-en a kapitálista bárók még vér-dolgaiban sem maradnak a szü-lelett grófok mögött. Ők is tulajdonképen véren szerzeték a kutyabórt: a munkásaik, a fogyasztóik, kuncsaftjaik csep-penként kipréselt véren. Csak-hogy ők megfontoltabbak, ala-posabbak. Nemcsak vért eresz-tenek, hanem bőrt is nyuznak hozzá. Igy is jó. Kár-dühöngeni. Magukat tisztelték volna meg a méltóságosak, ha az igazság mellé bökk a zászlót. Ma-gukra vessenek, hogy nem tették. Az ő bajuk nem a ha-záé, nem a haladásé, nem az igazságé. Most szomoru ma-gyarnak lenni. Most szomoru a megcsufolt alkotmányt visz-szahívni. Most szomoru a jog-talanoknak jogért hangoskodni. A követ lehet hegynek gurít-tani. Amig meg nem indul. De ha egyszer megindul? Pe-dig megindul egyszer. Mi job-ban tudjuk, hogy megindul, mint ők. A siketek és vakok mentől feljebb gurgatják a kö-veket, jegyezzük meg, annál biztosabban megindul. Jaj, de borzalmas szép lesz, ha egy-szer megindul. — más.

Aki még

idáig meg nem unta a magyar politikát, a mostani gyönyörű-séges állapotoktól egész bizto-san megcsömörülk.

Szomoru az, mi itt, e szegény amugy is nyomorult hazában már évtizedek óta folyik. Es ami a legeslegsomorubb vég-nélküli egyformaságban, az ál-datlan semmittevésben, hogy a hazafiság szent jegyében jarat-ják le nagyjainkat nagyjaink, teszik tönkre legszentebb ha-gyományainkat és a hazafiság-gal ajkukon ássák lassan a nem-zet sírját, melybe egyszer az örökké békétlenkedő Lengyel-ország mintájára befektetik azon-ban azontul is nagylelkűen megengedve, hogy „vitézebb nemzet a magyarnál nincs a vilá-gon!”

Köszönjük szépen. De — ... nem... mégsem, nem érdemel-jük meg ezt a régi temetést. Aki ezer esztendeig olyan erős volt, hogy az egész Európát a sorsnak sok-sok csapásától di-csőséggel mentette meg és sa-ját testével védte, most nem pusztulhat el saját kardjába dőlve.

Oh nemzetem, nézz Nyugatra és láss! Lásd meg, hogy más idők virradnak onnan. Ne ijedj meg attól, hogy Nyugatról jön az új eszme, virradt már neked onnan máskor is.

Es ne féltsd ősi legszentebb erényedet a hazafiságot, mert hazádat menteni jön az új eszme. Menj elébe, fogadd! Elhunyt nagyjaid az Égből örömkönyezve látják jöttét, de ha meg nem látod, ha fel nem ismered az új idők új jegyét, szemük ak-kor is könnyez, de elveszett ma-gyar hazájukat siratják.

Krisztusi szeretet! Keresztény erkölcs! Franciaország, Spanyol-ország megtiporta, de nemsokára oltárain ragyog majd. Belgium, Németország köréje gyűjti legjobbbeit és a kereszt jegyében indul a parlamentbe. Mert ha van szeretet, van erkölcs, szóval van Krisztus, akkor nem halhat meg a haza, akkor nincs párt, mely így vagy amugy akarja szeretni ezt a földet, ha-nem van ember, aki megismeri és elismeri a másik embert s

tiszteli tulajdonát s legbecesebb kincsét: hazáját is.

Magyarok! Új eszme ez? Nem új, de elfeledték már a népek és velük ti is. Most újra jön. S ahogy elfogadták más nemzetek mert élni akarnak és virulni, ugy nektek is köréje kell esopor-tosulnotok — csak köréje. — csak ököreje, különben el-vesztek.

Diabolo.

Kiállítás.

A főreáliskola második eme-leti rajztermében szomet gyö-nyörkötött festmények sorakoznak. Harminchárom olaj-festmény, tizenöt aquarell és egy sereg ceruza-vázlat. A kiállít-ás javát Márton Jakab rajzta-nár képei teszik. Az utolsó áll-ványon néhány kiváló tanítvá-nyának rajzai, festményei foglal-nak helyet.

Igazán kár, hogy szűkresza-bott helyünk részletesebb lei-rást nem enged. Nehány isme-rős arc intetet felénk a vász-nakról. Karakterisztikus tanul-mányföket bámulhatunk meg. Közöttük talán a *Cigányleány* a legművészebb.

Felvidéki tájak üde levegője csap meg egy sereg képen. Másokon helyi motívumokat lá-tunk. Néhány képet már meg is vásároltak. Kuthy József dr. három képet vett meg. A *Sző-mörce-utcai virágos udvar* című olajfestményt és két aquarellt. Goschi Péter dr. pedig a *Kallómalom* olajfestményt vá-sárolta.

Bizalomkeltő az a néhány kép, amit Márton Jakab tanítványai állítottak ki. Különösen *Oláh*, József vázlatai és Tattay György diszítési dícséretreméltók. A kiállítás nvitva lesz a hét folya-mán. Belépődíj 20 fillér. A be-vételt a Tanárok Özvegyeit és Árváit Segítő Egyesület kapja.

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete,

AZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

POLITIKA. Megszökött a tolvaj.

Pártközi értekezlet.

Mikor Tisza és Zsoldos csapata mint a „ringspiel” falován nyargaló baka úgy, vágatnak a magyar törvények lölt körbé, amint játékkukat a bécsi ringspiellel hajta, — az egész ország népe felháborodik s ököbe szorult kezekkel itéli el ezt az undorító és veszedelmes játékot. Városunk képviselőtestületében is mozgalom indult meg, hogy Tiszáék páratlanul vakmerő törvénytiprását elítélje. Evégből rendkívüli közgyűlést hívtak össze, amely ma d. u. 3 órakor lesz.

Gróf Széchenyi Viktor főispán, mint már ismeretes, kedden délután 6 órára pártközi értekezletet hívott össze. Az egyesült ellenzéki városi bizottsági tagok részéről megjelentek: Nagy Ignác, Tóth Artúr, dr. Holly Géza, dr. Krasusz Zsigmond, dr. Csöppenszky Mihály és Deutsch Aladár, a nemzeti munkapárt részéről pedig: Tóth Aladár, dr. Eisenbarth Károly, dr. Löwy Károly, Kovács A. Sándor, dr. Vermes Mihály és Knittelhoffer Károly. Megegyezés a két párt között nem jött létre.

Az ellenzéki megbízottak azzal az elhatározással mentek el az értekezletre, hogy a munkapártiak körélmére hajlandók lesznek esetleg a benyújtott indítvány egyes erősebb kifejezéseit, melyeket a méltó felháborodás váltott ki, némileg simítani. Ámde a székesfehérvári Tiszáék sokkal többet kívántak. Azt, hogy egyáltalán ne itélje el a város a parlamentben történeteket, mert ők helyeslik azt amit Tisza tett, hanem, hogy a kecske jóllakják s a káposzta ne maradjon meg, adjon a közgyűlés abbéli reményének kifejezést, hogy az országközi bekegyültműködés rövidesen helyre áll. Az ellenzékiek, akik mögött az egész város polgársága áll, természetesen nem fogadták el ezt a lealázó ajánlatot. A munkapártiak most azon dolgoznak, hogy a mai közgyűlés napirendjéről vétesék le az ellenzékiek indítványát. Nem hisszük, hogy sokan volnának város képviselőtestületben olyanok, akik Tisza minősíthetetlen munkáját ne itélnék el, — majd holnapi számunkban közölni fogjuk a névsorukat — de Székesfehérvár népének különösen el kell itélnie, mert hisz Tisza szuronnyórdéja miatt városunk sincs képviselve jelenleg a parlamentben.

A rendőrségnek s az újságoknak állandó alakja Nagy József Malom-utca 33 szám alatti lakos. Ez a derék férfi, kinék már harmincszor nyitlak a júniusi rózsák, ugylátszik, nagy elismeréssel van a hírlapírók iránt s ő az, ki gondoskodik arról, hogy a mostani uborkaszazonban, ha másról nem, hát legalább egyegy lopásról irhassanak az újságok. Legutóbb Lichtneckert Antalné Fazekas-utca 2 szám alatti lakos mosókonyhájából lopott el nagyobb mennyiségű ruhaneműt s e lépésével három orgazdát is volt szives a rendőrség kezébe adni. Nagy József eme szíveségeért meg akarta dicsérni a rendőrség, ámde hiába keresték, sehol sem találták. Vártak rá egy napot, kettőt, majd háromat, de Józsinak még mindig nem sikerült átnyújtani az elismerés palmáját. Komolyan keresni kezdték, de hiába. Nagy József nem érti a tréfát. Ő tudja, ő érzi, hogy nem lenne tanácsos neki most a rendőrségen jelentkezni s épen azért megszökött a városból. Majd hazajön a bűnügyi főügyalásra, amikor mint rendesen, úgy most is felmenti a törvényszék.

Csontok.

Emberi csontról van szó. Mint már tegnap megirtuk, a Szt. István-u. 5 számú ház előtt csontba vágott a vízvezetési munkások csákánya. Csontba, rengeteg emberi csontba. Csontokon típródtak a lábák és csontokat szórtak ki az ásók, csontok közé ékelték az alagsatorna szűk partjait.

Erdekes magyarázata van a dolognak. Minden valószínűség szerint a Szt. Jakab kápolna állott azon a helyen. Körülötte temető. A kápolna a török harcok idején elpusztult. A székesegyház építések a temetőt felásták és a csontokat egy közös gödörbe zárták.

Persze temérdek eleven bámulja a halottak darabjait. És persze, hogy filozofálások esnek meg. Ki elgondolkodik az élet hiúságán. Ki meg elszomorodik, hogy bizony-bizony mi is így járunk. Aztán ki azon viccel, hogy mi lesz, ha a mi tejjünkkel rug gólt a hálás utókor.

Volt olyan is, aki nem filozofált. Egy közismert csontosrongyos fajmagyar. Az üzlet üzlet, gondolá, zsákokot hozott és teletömte lapockával, bordával, vállperccel. Majd rajta

szürük a cukrunkat valami cukorkágyárban. A város gondoskodhatnék arról, hogy ilyen felháborító üzérkedés megakadályoztassék. Némkülönb, az a kegyeletserítés is, hogy gyerkőcök a koponyákat szétrugják, a csontokat a városban mindentivé elhurcolják. Tessék valamelyik temetőben előldegni. Mert így már tényleg apáink csontjain járunk.

Alkohol mérgezés.

Egy napig eszméletlenül.

Holtárszegen szállítottak be tegnapelőtt a Szent György kórházba egy munkásembert. Bázsér Mihály a neve, 36 éves iszkaszentgyörgyi lakos. Jelenleg városunkban dolgozik, vízvezetékét csinál, de bort iszik.

Mikor a kórházba vitték, teljesen eszméletlen állapotban volt. A szája sem mozdult s csak tegnap tudta a nevét is megmondani. Az orvosok életveszélyes alkoholmérgezését állapítottak meg rajta, de a még jóidőben alkalmazott orvosi kezelése megmenti a szerencsétlent. Tegnap délután már jobban volt s azt mondta, hogy a többi munkások itatták úgy le, de hogy hol, azt nem tudja. Bizonyára lelketlen társait is előveszi a rendőrség.

H I R E K.

N a p t á r.

Június 20. Csütörtök.
R. Kath.: Szilvér.
Prot.: Szilvér.
Gör.: Teodot.
Zsidó: —
Nap kel: 4 ó. 3. nyugszik 8 ó. 0.
Hold kel: 10 ó. 9. nyugszik 11 ó. 51.

— **Egyházmegye hírek.** Külön „felhivatalosunk” hírei alapján az egyházmegyében a következő változások történnek: Scheirich Antal kanonok, a szeminárium igazgatója és jogtanára lesz.

Keifler János kanonok, aki hír szerint csak szeptemberben óhajta elfoglalni új állását, a volt Komárom-házat veszi át, míg Klauz kanonok a régi Kút-házat fölemelteti, alakíttatja, rendezi be.

A szeminárium aligazgatója Gudenus Ervin báró lesz, dogmatika tanára pedig a lemondott Viszota Alajos dr. utóda-ként: Csúcs István.

— **A Felsőváros új harangja.** Körülbelül három éven át kongott repedten, fájdalmasan jobblásért könyörögve a Szent Sebestyén templom öreg harangja. Az idén végre betelt a

hívek régi óhaja: az Imre harangot újra öntötték.

Az öntést az országosan elismert hírnevű Walsler-cég végezte, amely 25 évvel ezelőtt a régi harangot is öntötte. Az új harang a régi anyagából készült s 900 kilogramm a sulya. A kivitele valóban művészi szépségű, a rája fonódó díszítést az Iparművészeti Múzeum egyik kiváló tanára tervezte.

Felírása a következő:

Ezen harangot szent Imre tiszteletére először Venosz Imre nagy-repóst öntette.

Újra öntetett 1912 éoben.
Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök.

Saára Gyula dr. polgármester.
Bilkei Ferenc plebános idejében.
Öntötte Walsler Ferenc Budapest.
A harangszentelés ünnepi szertartása a melyet a megyéspüspök megbízásából Bilkei Ferenc plebános végeztet, vasárnap délután ment végbe. Litánia után óriási tömeg részvételével kivonultak a templom elé, a hol a harang felállítva volt. Meghatóan kedves keretet képezett az a 100 fehérruhás leánya, a kik a harangot körülvettek. A szentelés után Bilkei Ferenc plebános lelkes ünnepi beszédet mondott, a mely után megkezdődött a virág füzérekkel feldíszített harang felhúzása 5 órakor már megszólalt az új harang, zengve bugva hirdette Isten dicsőségét s a felsővárosi hívek régvárt nagy lelki örömet.

Bilkei Ferenc, a felsőváros agilis, új plebánosának ez az első alkotása alig másfélhónappal megvalósztatása után. A többiek — bizzunk benne — gyors egymásutánba, következnek.

— **Hol lesz a felsővárosi fiókpostá.** Tudvalevő dolog, hogy a felsővárosi polgárok hosszas utjánjarrással egy fiókpostát vintak ki maguknak. Kérelmük méltányos volt, mert a főposta messzi esik a felsővárostól. Mikor a soproni igazgatóság az engedélyt megadta, úgy volt hogy a fiókat az Öreg-utca 5 számú házban fogják felállítani s ezt a tervet mindenki helyeselte is. Most arról értesít benünket egyik olvasónk, hogy a felsővárosi postahelyiséget nem az Öreg-utcában, hanem a Liget-soron nyitják meg. Tehát majdnem a belvárosban, a nádor-utcai Strasser-féle postafióktól alig pár száz lépésnyire. Ez esetben a felsővárosiak hiába harcoltak, mert így semmit sem kaptak. Mint halljuk, a polgárság körében máris mozgalom indult meg, hogy a postafiókot az Öreg-utcában állítsák fel.

— **A felsőbbteleányiskola tornavizsgálja.** Szombaton este 6 órakor folyt le a községi felsőbbteleányiskola növendékeinek tornavizsgálja az ipariskola udvarán és tornateremben. Nagy és előkelő közönség nézte végig a cigányzene mellett lefolytatott szabadgyakorlatokat, melyek precíz zításukkal a legkritikusabb szemmel is teljesen kielégítették. Majd a vá-

Varrócéányokat felveszek Re-sánszky Zsófia Basa-utca.
A Lovasberényi-utón a Galambos-féle telek átellenében az Akkermann örökösök tulajdonát képező három buzaföld ház-lyeknek eladó. Tudakozódni lehet ifj. Lits Ferencnél Öreg-utca 29. szám alatt.

Almási telepen egy ház eladó. Tudakozódni ugyanott, külső-u. (dűlő mellett) Bencsik Istvánnál.

Eladó szőlő: Öreghegy 41. sz. alatt (Csonka dűlő) egy 7 ok-tályos szőlő szabadkézből eladó. Tudakozódni ugyanott lehet.

Pinke István bogárnér és faszerszám raktára Öreg-utca 24. Ajánja mindenféle kész bogárnér-munkáit és faszerszámokat: Villa, gereble, kaszanyél, lapát, seprők és talicskák.

Érőtjeljes, józan munkások állandó földmunkára kerestetnek. Kotróvállalat Várpalotán.

A Hitelszövetkezet Lövölde-utca 3. sz. alatt áprított-tűzi-fát ad a tagoknak házhöz szállítva 100 kgkint 2-60 K ért.

Arany. Biblia azelőtt 150 korona, most 90 korona cím a kiadóban.

Varrógépjavítások
műhelyünkben gyorsan és szakember-képzésben.
SINGER CO. varrógép-részvény-társaság.
Magyarország legnagyobb és legrégebbi varrógép-üzlete.
Székesfehérvár, Nádor-utca, Töltényi-ház

„VARÁZSFUVOLA“

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola“ renkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wágner „Hangszer-Király“ országsszerte elismert legolcsóbb hangszer-áruházában kapható, Budapest József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Ha eladni vagy venni-valója van
az apróhirdetések közt tegye közzé!

LEGJEBB JEMLEKÉK HAVRÁNEK ANTAL
BUD. SZOBRAZ. ÉS KÖRFARÁGÓ TELEPEN
SZ. FEHÉRVÁR FELSŐ VÁROS
TERVEK INGYEN TELEFON 125

Kolozsvári kátrány-szappan
(teljesen kiszorította a külföldi gyártmányokat)

IZZADÁS ELLEN
Kolozsvári chrom szappan.

BÖRKIÜTÉS-VISZKETEG ELLEN
Kolozsvári kén szappan.

Szeplő, májtól, stb. arc-tisztítóhatás ellen: **Kolozsvári borax szappan.**

HAJHULLÁS ELLEN: **Kolozsvári Petrol szappan.**

Ezenkívül egész sora a világhírű gyógyszappanoknak, melyek minden gyógyszerárban és drogéria üzletben kaphatók. Ismerletét készséggel küld:

Kolozsvári Heinrich József gyógyszappangyárt. Kolozsvárt.

EREDETI SINGER VARRÓGÉP

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árúitól ezen vedőnyiro ismerhetők fel.

ÓVÁS!

a ki varrógépet akar vásárolni ne befolyásoltassa magát olyan hirdetések által, melyeknek az a céljuk, hogy SINGER név alatt használják, vagy régebbi rendszerű gépeket hoznak forgalomba. Inkább az vegye figyelembe, hogy varrógépeinket nem viszont elárúsítók útján, hanem saját üzletihelyiségünkben közvetlenül adjuk el a közönségnek. Csak oly üzletekben melyek ezen címerével vannak ellátva, szerazhatók az eredeti SINGER varrógépek.

Singer Co varrógéprezsvénytársaságának Székesfehérvár, Nádor-utca Töltényi-feléhez.

„NIGRIN“ legjobb cipőkrém a világon!

A bőrnek pompás fényt ad, a bőrt puhává és tartóssá teszi.

20 fillér egy óriási doboz! $\frac{1}{4}$ kg 75, $\frac{1}{2}$ kg 140, 1 kg 270 fillér.

Fernolenti világhírű fénymáz (subick) 4, 6, 10 és 20 filléres dobozokban.

! Cipőkrém különlegességek minden színben!
! a kontinens leghirnevesebb gyáraiból.

JÉGPOR biztos szer lábizzadás ellen! Kisdoboz 60 P. nagydoboz 1 kor. — Ismételésűtőknek minden cikkből megfelelő árengedmény! —

Puha- és keményfa padlóhoz lakk, viasz, linoleum, különböző színekben.
Fa- és vasbutorokhoz való festék minden színben, Arany-, ezüst- és bronzlakkok képkeretek restaurálásához. Szalmakalap-festékek. Bőrlakkok. Vazelín. Orosz bőrkencős. Bőrapretúra, nyeregzsappan, kályha és fém-tisztítószer. Szarvasbőr-festék. Lábbeli tisztítószer. Cipőfűző különlegességek. Cipő és csizmaszámok. Mindenféle cipőszíttések. Kocsimosó és butortörő szarvasbőrök 1 K-tól felfelé. Kocsimosó szivacsok! Arc-törő bőrök.

„PALMA“ gummisarkokban a járás elegáns, biztos és kellemes igen olcsó árak mellett kapható.

Matracok, diványok és ülésekbe való lószőr, áfrik és tengerifü eredeti gyári árakon.

LEGJOBB DENATURÁLT SPIRITUSZ!
Nagy lópokróc raktár. — Vizmentes ponyvák és gabonaszákok. — Trieszti szivacsbehozatal.

Langraf Gábor és Fia gépszij- és bőrkereskedésében.
Cipőfelsőrész, Kaptafagyár és árutalepei, Jókai-utca 8. és 10. szám.

TELEFON 100. SZÉKESFEHÉRVÁR SPECIÁLIS ÜZLETE. Üzletalapítás 1857-ben.